

Hermed indstilles journalisterne bag podcastserien Bitcoin-bedraget for en fremragende afdækning og formidling af et emne af stor samfundsmæssig betydning: den digitale økonomiske kriminalitet, som rammer et stigende antal borgere i Danmark.

Journalisterne Ole Hall (DR), Oliver Pirchert (DR) og Markus Alfredsson (Sveriges Radio) har med dybdegående journalistik afsløret metoderne bag en international bedragerisag i milliardklassen. Samtidig har journalisterne dokumenteret graverende fejl i politiets efterforskning, og afsløringerne har fået politiet til at reagere med beklagelser og et kursskifte.

Bitcoin-bedraget er således tung undersøgende journalistik med konsekvenser. Men det er på samme tid en medrivende fortælling, hvor lytterne får fornemmelsen af at være fluen på væggen, mens svindelen folder sig ud.

Et af de mest vellykkede fortællende greb er den konsekvente brug af lydoptagelser af den svindelmistænkte mand, der kalder sig Phillip Graham. Gennem podcast-serien hører vi, hvordan Phillip Graham med næsten daglige telefonopkald formår at overbevise pensionisten Nete om at overføre flere og flere penge. Phillips stemme er optaget af Nete, der tænder sin lille optager, hver gang Phillip ringer. Over 10 timers unikke rå-optagelser af Phillip og Netes samtaler bliver en rød tråd gennem podcastens fem afsnit. Dette giver et ikke tidligere set indblik i de svindel-metoder, som intetanende borgere udsættes for, når de forsøger at investere online.

Optagelserne er samtidig solid dokumentation for, hvad Phillip Graham konkret gør for at få adgang til Netes skærm og netbank, mens han forklarer Nete, hvordan hendes påståede investering angiveligt vokser i værdi på Qteck.io. Men da Nete senere i forløbet politianmelder Phillip Graham for bedrageri for 275.000 kroner, ønsker politiet ikke at modtage lydoptagelserne til trods for deres umiddelbare dokumentationsværdi. De har heller ikke tid til at afhøre hende. Det får Nete til at sende optagelserne til DR-journalist Ole Hall, som begynder at undersøge, hvem Phillip Graham i virkeligheden er, og hvem han arbejder for.

Phillips mange ord på optagelserne og de digitale spor, han efterlader sig, afslører en alvorlig historie om et svindelmistænkt internationalt netværk, der på tværs af landegrænser får intetanende borgere til at sende dem store pengebeløb.

Journalisterne i DR indleder et samarbejde med Markus Alfredsson fra Sveriges Radio. Sammen finder de frem til, at mindst 91 personer i Danmark og Sverige har mistet mindst 26 millioner kroner til investeringsplatformen Qteck.io, som Phillip Graham siger, at han arbejder for.

Samtidig afdækker journalisterne, at navnet Phillip Graham optræder i politianmeldelser både i Danmark og Sverige i forbindelse med Qteck. Senere i podcasten afdækker journalisterne, at Qteck.io er en central del af et internationalt netværk med over 100 ansatte på bl.a. callcentre i Bulgarien og et it-firma i Ukraine. Netværket har således et industri-lignende set-up, som giver de implicerede mulighed

for at kontakte hundredvis af borgere kloden rundt dagligt med deres tilbud om investering. Via tyske myndigheder finder journalisterne frem til, at Qteck.io tilhører et netværk, der efterforskes for svindel for 3,7 milliarder kroner på globalt plan.

Journalisterne afslører også, at dansk politi intet kender til den internationale efterforskning af Qteck.io, selv om politiet har modtaget 48 anmeldelser af Qteck.io på to år. Journalisterne undersøger derfor de efterforskningsskridt, som politiet i Danmark har taget på baggrund af de mange Qteck-anmeldelser, og de afslører så store svigt, at politiet samme dag, som podcast-serien udkommer, beklager dets indsats og bebuder ændringer. Blandt andet erkender politiet, at det var stærkt uhensigtsmæssigt ikke at få beslaglagt og lukket for adgangen til Qtecks hjemmeside, når politiet på to år havde modtaget 48 anmeldelser af hjemmesiden. Politiet erkender også, at det var en alvorlig fejl at lade 10 lokale politikredse efterforske Qteck samtidig uden at give én kreds ansvaret for at koordinere efterforskningen. Efter DR er gået ind i sagen, meddeler politiefterforskere Nete, at de alligevel gerne vil have hendes lydoptagelser udleveret til brug for efterforskningen.

Hjemmesiden Qteck.io er i dag blokeret, og i kølvandet på podcasten har dansk politi placeret ansvaret for efterforskningen af Qteck-sagen i én kreds. Dansk politi har derudover rakt ud til tysk politi med ønske om at etablere et internationalt koordineret samarbejde om den videre efterforskning af Qteck-netværket. Myndighederne arbejder i skrivende stund på at etablere et Joint Investigative Team, med deltagelse af i alt ni landes myndigheder for at samarbejde om Qteck-sagen.

Samlet set er der tale om blændende effektiv formidling af vigtige afsløringer på et område af stor samfundsmæssig betydning. Det er en serie, som viser, hvordan podcasts kan skabe levende og medrivende fortællinger om tung undersøgende journalistik på tværs af landegrænser. For den præstation foreslår vi hermed journalisterne bag Bitcoin-bedraget til årets Cavlingpris.

Med venlig hilsen

Jens Conrad-Petersen
Redaktionschef, DR Nyheder

Jens Vithner
Podcast-redaktør, DR Dokumentar

Bitcoin-bedraget er udgivet som podcast-serie i DR Lyd i april 2022, og serien kan lyttes her: <https://www.dr.dk/lyd/p1/bitcoin-bedraget>